

Hogescholen Amsterdam en Rotterdam kijken naar stadsdistributie

Focus op ontkoppelpunten

De Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool Rotterdam hebben stadsdistributie gekozen als speerpunt in onderwijs en onderzoek. Studenten werken aan (logistieke) oplossingen om binnensteden efficiënt en duurzaam te bevoorraden.

DOOR ANNELIES VAN STIJN

De keuze voor stadsdistributie als speerpunt aan de hogescholen van Amsterdam en Rotterdam is mede tot stand gekomen in het kader van het Center of Expertise Logistiek / KennisDC Logistiek Amsterdam. Hierin hebben zes hogescholen in Nederland in samenspraak met TLN en EVO ieder enkele speerpunten gekozen waarmee ze het praktijkgerichte onderzoek willen profileren. Zo is de Hogeschool van Amsterdam, met lector Dick van Damme, gespecialiseerd in Mainport Logistics en City Logistics en heeft Hogeschool Rotterdam, met lector Marcel Ludema, onder meer haven- en stadslogistiek als speerpunten. Binnen het KennisDC (KDC) delen de hogescholen kennis met elkaar en stellen ze deze beschikbaar voor de sector. Daarnaast

kunnen ondernemers worden geholpen bij innovaties, het oplossen van logistieke problemen en het verbeteren van processen. 'Juist omdat de hogescholen ieder hun eigen logistieke speerpunten hebben, is het belangrijk om die kennis te delen. Studenten en het bedrijfsleven kunnen op deze manier optimaal profiteren van de opgedane specialistische kennis', zegt Gerrit Nieuwenhuis (61), docent en onderzoeker bij het Kenniscentrum Mainport Innovation aan de Hogeschool Rotterdam.

Onderzoeksprojecten

Nieuwenhuis vervolgt: 'Wat je in de praktijk ziet gebeuren, is dat in een groot aantal steden een duidelijke knip ontstaat tussen goederen die vanuit de's naar de diverse winkels gaan. Deze stroom loopt

nu veelal via een ontkoppelpunt aan de rand van de stad.' Op basis van dit gegeven zijn er in samenspraak met de Hogeschool Rotterdam, de gemeente Rotterdam en het bedrijfsleven drie onderzoeksprojecten geformuleerd waarmee drie groepen van vier à vijf studenten voor een periode van 20 weken aan de slag zijn gegaan. Nieuwenhuis legt uit: 'Het eerste onderzoeksproject moet de vraag beantwoorden waar in Rotterdam een dergelijk ontkoppelpunt het beste kan worden gevestigd als het gaat om de bevoorrading van drie winkelstraten, zoals de Lijnbaan en Binnenweg. Het gaat er bij dit project om alle voors en tegens van mogelijke locaties in kaart te brengen, evenals de voor- en nadelen van locaties waar ook ontsluiting via water en spoor mogelijk is.'

Gevoelig

Het tweede onderzoeksproject ligt volgens Nieuwenhuis gevoelig. Het moet uitvinden of het werken met concessies, ofwel het aanbesteden van de zogenoemde *last mile* (van het ontkoppelpunt naar de winkels) aan één of twee door de gemeente aan te wijzen transportbedrijven, een reële optie is. 'Tot nu toe wordt dit vervoer geregeld vanuit het vrije markt principe en kunnen alle partijen de concurrentie aangaan. Wil je echter tot een optimale ladingbundeling en schaalgrootte komen, dan kan aanbesteding een goede oplossing zijn. Of dit ook een wenselijke keuze is vanuit het vrije markt denken, moet echter worden bezien. Die keuze hebben wij in het kader van dit onderzoek losgelaten. De studenten gaan met de verschillende partijen praten en de voor- en nadelen inventariseren om zo tot een overzicht te komen, zonder daarbij tot een oordeel of aanbeveling te komen. In dit onderzoek wordt meegenomen dat winkeliers en verladers in het geval van concessies minder de keuze hebben om nog met de vervoerder te werken die ze zelf willen.' Het derde onderzoeksproject behelst de inventarisatie van trends en ontwikkelingen in logistieke technieken voor fijnmazige distributie. Daarbij worden voertuigen en technieken onder de loep genomen, zoals elektrische voertuigen en de bierboot, met als doel te bezien wat de ontwikkelingen en mogelijkheden zijn als het gaat om schonere voertuigen.

Win-win situatie

Het is volgens Nieuwenhuis de bedoeling dat de verschillende onderzoeksprojecten leiden tot een win-win situatie voor studenten én het bedrijfsleven. 'De student krijgt de kans om in de praktijk kennis en ervaring op te doen en het bedrijfsleven krijgt realistische oplossingen en alternatieven aangereikt. Ook ontstaan er op deze manier wellicht mogelijkheden om af te studeren op één van deze onderwerpen en misschien zelfs een baan te vinden bij de betrokken bedrijven.' Natasja Angevaare (42), verantwoordelijk voor de externe relaties van de Hogeschool van Amsterdam Logistiek, onderschrijft de woorden van Nieuwenhuis. 'Het mooie is dat de kennis die de studenten in de praktijk opdoen ook direct weer wordt meegenomen in het onderwijsprogramma, zodat er een wisselwerking ontstaat tussen theorie en praktijk.'

Stapelen van onderzoeken

In Amsterdam worden evenals in Rot-

terdam onderzoeksthema's aangepakt die grootschaliger en breder zijn dan één enkel onderzoek. 'Een onderwerp kan interessant zijn voor meerdere bedrijven en langlopend onderzoek. Daarom is het noodzakelijk om een doorlopende onderzoekslijn te bewerkstelligen, het zogenoemde stapelen van onderzoeken', aldus Angevaare. Tom Stallinga (33), regionaal coördinator KennisDC Logistiek Amsterdam, vult aan: 'Op die manier kunnen we onderzoeksthema's uitdiepen en verbreden. En altijd is er de directe *feedback* van de betrokken bedrijven. Om deze *feedback* direct inzichtelijk te maken, werken onderwijsinstellingen (MBO/HBO), werkveld en onderzoeksprogramma's samen aan actuele vraagstukken in het zogenoemde 'logistiek lab' van het KennisDC Logistiek Amsterdam. Angevaare: 'Dat maakt het ook voor studenten zo leuk. Studenten werken niet aan een fictief probleem. Hun onderzoek verdwijnt niet in de la. In tegendeel. De onderzoeken moeten leiden tot oplossingen en beslissingen voor bedrijven, branches en overheid om onder meer de CO₂-uitstoot aanzienlijk te verminderen. De overheid zet zich daarom in om samen met verladers, vervoerders en kennisinstellingen tot oplossingen te komen die beperkende maatregelen in de (binnen)steden overbodig maakt.'

Goederen Uitslagpunt

Onder leiding van René Spijkerman, docent en onderzoeker aan de Hogeschool van Amsterdam, doen studenten in Amsterdam onderzoek naar de haalbaarheid van een ontkoppelpunt aan de rand van de stad, in dit geval Goederen Uitgiftepunt (GUP) genaamd. In dit onderzoek moeten studen-

Belangrijk om logistieke kennis te delen

ten de vraag beantwoorden of er een GUP moet komen, waar dit dan het beste zou kunnen komen en hoe dat georganiseerd zou kunnen worden. Evenals in Rotterdam moet ook in Amsterdam het ontkoppelpunt dienst gaan doen voor drukke winkelstraten. Een tweede onderzoeksproject dat aan het GUP-onderzoek is gekoppeld, is Slimme Laad- en Losplaatsen, de zogenoemde LaLo's. Angevaare zegt: 'Hierbij wordt onderzocht in hoeverre het mogelijk is te komen tot laad- en losplaatsen die van tevoren zijn te boeken met bijvoorbeeld

Gerrit Nieuwenhuis: 'Optimaal profiteren van opgedane specialistische kennis.'

slots.' Een derde onderzoeksproject in het kader van City Logistics is een onderzoek naar watergebonden distributie en de mogelijkheden daarvan. 'Op dit moment wordt in het centrum van Amsterdam afval al per boot opgehaald. We bekijken nu of en zo ja, hoe deze boot ook inzetbaar is voor andere vervoersstromen. Moet de boot daarvoor anders worden beladen? Is het mogelijk het gebruik van deze boot te optimaliseren?', aldus Angevaare. 'Daarnaast staat men vanuit het KennisDC Logistiek Amsterdam in de startblokken om distributienetwerken verder te onderzoeken. Zo kunnen verschillende bedrijven gebruikmaken van dezelfde distributiekanaalen, om zo stadskilometers te reduceren. Dit is ook een zeer belangrijk thema met het oog op de toenemende internetverkopen', aldus Stallinga.

Presentaties

De onderzoeksprojecten zijn dus het resultaat van een nauwe samenwerking tussen hogescholen, bedrijfsleven en overheid. De betrokken studenten van de Hogeschool van Amsterdam presenteren de resultaten van hun onderzoeken ook in halfjaarlijkse seminars aan onder meer de betrokken bedrijven en instanties. Stallinga hierover: 'Natuurlijk zijn hierbij ook niet betrokken bedrijven van harte welkom. De uitkomsten van de onderzoeken zijn vaak ook voor hen interessant. Via het KennisDC Logistiek Amsterdam kunnen bedrijven zich aanmelden voor onderzoek en/of onderwijsprojecten.'